

Avadhuta Gita

——
అవధూత గీతా

——
Document Information

Text title : Avadhuta Gita

File name : avadhutagiitaa.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Author : Rishi Dattatreya

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi, Nira Zafirir-Bursztyn nirazb at yahoo

Description-comments : A classic poem of Absolute Non-Dual Philosophy

Latest update : September 13, 2000, December 30, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 30, 2022

sanskritdocuments.org

అవధూత గీతా

అథ ప్రథమోఽధ్యాయః

ఈశ్వరానుగ్రహోదేవ పుంసామద్వైతవాసనా ।
మహద్భయపరిత్రాణాద్విప్రాణాముపజాయతే ॥ ౧॥

యేనేదం పూరితం సర్వమాత్మవైవాత్మనాత్మని ।
నిరాకారం కథం వందే హ్యభిన్నం శివమవ్యయమ్ ॥ ౨॥

పంచభూతాత్మకం విశ్వం మరీచిజలసన్నిభమ్ ।
కస్యాప్యహో నమస్కుర్యామహమేకో నిరజ్ఞానః ॥ ౩॥

ఆత్మైవ కేవలం సర్వం భేదాభేదో న విద్యతే ।
అస్తి నాస్తి కథం బ్రూయాం విస్మయః ప్రతిభాతి మే ॥ ౪॥

వేదాన్తసారసర్వస్వం జ్ఞానం విజ్ఞానమేవ చ ।
అహమాత్మా నిరాకారః సర్వవ్యాపీ స్వభావతః ॥ ౫॥

యో వై సర్వాత్మకో దేవో నిష్కలో గగనోపమః ।
స్వభావనిర్మలః శుద్ధః స ఏవాయం న సంశయః ॥ ౬॥

అహమేవావ్యయోఽనన్తః శుద్ధవిజ్ఞానవిగ్రహః ।
సుఖం దుఃఖం న జానామి కథం కస్యాపి వర్తతే ॥ ౭॥

న మానసం కర్మ శుభాశుభం మే
న కాయకం కర్మ శుభాశుభం మే ।
న వాచికం కర్మ శుభాశుభం మే
జ్ఞానామృతం శుద్ధమతీన్ద్రియోఽహమ్ ॥ ౮॥

మనో వై గగనాకారం మనో వై సర్వతోముఖమ్ ।
మనోఽతీతం మనః సర్వం న మనః పరమార్థతః ॥ ౯॥

అహమేకమిదం సర్వం వ్యోమాతీతం నిరన్తరమ్ ।
పశ్యామి కథమాత్మానం ప్రత్యక్షం వా తిరోహితమ్ ॥ ౧౦॥

త్వమేవమేకం హి కథం న బుధ్యసే

సమం హి సర్వేషు విమృష్టమవ్యయమ్ ।

సదోదీతోఽసి త్వమఖణ్ణితః ప్రభో

దివా చ నక్షం చ కథం హి మన్యసే ॥ ౧౧॥

ఆత్మానం సతతం విద్ధి సర్వత్రైకం నిరస్తరమ్ ।

అహం ధ్యాతా పరం ధ్యేయమఖణ్ణం ఖణ్ణ్యతే కథమ్ ॥ ౧౨॥

న జాతో న మృతోఽసి త్వం న తే దేహాః కదాచన ।

సర్వం బ్రహ్మాతి విఖ్యాతం బ్రవీతి బహుధా శ్రుతిః ॥ ౧౩॥

స బాహ్యభ్యంతరోఽసి త్వం శివః సర్వత్ర సర్వదా ।

ఇతస్తతః కథం భ్రాన్తః ప్రధావసి పిశాచవత్ ॥ ౧౪॥

సంయోగశ్చ వియోగశ్చ వర్తతే న చ తే న మే ।

న త్వం నాహం జగన్నేదం సర్వమాత్మైవ కేవలమ్ ॥ ౧౫॥

శబ్దాదిపఞ్చకస్యాస్య నైవాసి త్వం న తే పునః ।

త్వమేవ పరమం తత్త్వమతః కిం పరితప్పసే ॥ ౧౬॥

జన్మ మృత్యుర్న తే చిత్తం బన్ధమోక్షౌ శుభాశుభౌ ।

కథం రోదిషి రే వత్స నామరూపం న తే న మే ॥ ౧౭॥

అహో చిత్త కథం భ్రాన్తః ప్రధావసి పిశాచవత్ ।

అభిన్నం పశ్య చాత్మానం రాగత్యాగాత్సుఖీ భవ ॥ ౧౮॥

త్వమేవ తత్త్వం హి వికారవర్జితం

నిష్కమ్పమేకం హి విమోక్షవిగ్రహమ్ ।

న తే చ రాగో హ్యాథవా విరాగః

కథం హి సన్తప్యసి కామకామతః ॥ ౧౯॥

వదన్తి శ్రుతయః సర్వాః నిర్గుణం శుద్ధమవ్యయమ్ ।

ఆశరీరం సమం తత్త్వం తన్మాం విద్ధి న సంశయః ॥ ౨౦॥

సాకారమన్మతం విద్ధి నిరాకారం నిరస్తరమ్ ।

ఏతత్త్వోపదేశేన న పునర్భవసమ్భవః ॥ ౨౧॥

ఏకమేవ సమం తత్త్వం వదన్తి హి విపశ్చితః ।

రాగత్యాగాత్పునశ్చిత్తమేకానేకం న విద్యతే ॥ ౨౨॥

అనాత్మరూపం చ కథం సమాధి-

రాత్మస్వరూపం చ కథం సమాధిః ।

అస్తీతి నాస్తీతి కథం సమాధి-

రోక్షస్వరూపం యది సర్వమేకమ్ ॥ ౨౩ ॥

విశుద్ధోఽసి సమం తత్త్వం విదేహస్త్యమజోఽవ్యయః ।

జానామీహ న జానామీత్యాత్మానం మన్యసే కథమ్ ॥ ౨౪ ॥

తత్త్వమస్యాదివాక్యేన స్వాత్మా హి ప్రతిపాదితః ।

నేతి నేతి శ్రుతిర్బ్రూయాదన్యతం పాఞ్చభౌతికమ్ ॥ ౨౫ ॥

ఆత్మన్యేవాత్మనా సర్వం త్వయా పూర్ణం నిరస్తరమ్ ।

ధ్యాతా ధ్యానం న తే చిత్తం నిర్లజ్జం ధ్యాయతే కథమ్ ॥ ౨౬ ॥

శివం న జానామి కథం వదామి

శివం న జానామి కథం భజామి ।

అహం శివశ్చేత్పరమార్థతత్త్వం

సమస్వరూపం గగనోపమం చ ॥ ౨౭ ॥

నాహం తత్త్వం సమం తత్త్వం కల్పనాహేతువర్జితమ్ ।

గ్రాహ్యగ్రాహకనిర్ముక్తం స్వసంవేద్యం కథం భవేత్ ॥ ౨౮ ॥

అనస్తరూపం న హి వస్తు కిఞ్చ-

త్తత్త్వస్వరూపం న హి వస్తు కిఞ్చిత్ ।

ఆత్మైకరూపం పరమార్థతత్త్వం

న హింసకో వాపి న చాప్యహింసా ॥ ౨౯ ॥

విశుద్ధోఽసి సమం తత్త్వం విదేహమజమవ్యయమ్ ।

విభ్రమం కథమాత్కార్థే విభ్రాంతోఽహం కథం పునః ॥ ౩౦ ॥

ఘటే భిన్నే ఘటాకాశం సులీనం భేదవర్జితమ్ ।

శివేన మనసా శుద్ధో న భేదః ప్రతిభాతి మే ॥ ౩౧ ॥

న ఘటో న ఘటాకాశో న జీవో జీవవిగ్రహః ।

కేవలం బ్రహ్మ సంవిద్ధి వేద్యవేదకవర్జితమ్ ॥ ౩౨ ॥

సర్వత్ర సర్వదా సర్వమాత్మానం సతతం ధ్రువమ్ ।

సర్వం శూన్యమశూన్యం చ తన్మాం విద్ధి న సంశయః ॥ ౩౩ ॥

వేదా న లోకా న సురా న యజ్ఞా

వర్ణాశ్రమో నైవ కులం న జాతిః ।

న ధూమార్గో న చ దీప్తిమార్గో

బ్రహ్మైకరూపం పరమార్థతత్త్వమ్ ॥ 3౪॥

వ్యాప్యవ్యాపకనిర్ముక్తః త్వమేకః సఫలం యది ।

ప్రత్యక్షం చాపరోక్షం చ హ్యోత్మానం మన్యసే కథమ్ ॥ 3౫॥

అద్వైతం కేచిదిచ్ఛన్తి ద్వైతమిచ్ఛన్తి చాపరే ।

సమం తత్త్వం న విద్ధన్తి ద్వైతాద్వైతవివర్జితమ్ ॥ 3౬॥

శ్వేతాదివర్ణరహితం శబ్దాదిగుణవర్జితమ్ ।

కథయన్తి కథం తత్త్వం మనోవాచామగోచరమ్ ॥ 3౭॥

యదాఽన్యతమిదం సర్వం దేహాదిగగనోపమమ్ ।

తదా హి బ్రహ్మ సంవేత్తి న తే ద్వైతపరమ్పరా ॥ 3౮॥

పరేణ సహజాత్మాపి హ్యభిన్నః ప్రతిభాతి మే ।

వ్యోమాకారం తద్భైవైకం ధ్యాతా ధ్యానం కథం భవేత్ ॥ ౩౯॥

యత్కరోమి యదశ్నామి యజ్ఞహోమి దదామి యత్ ।

ఏతత్సర్వం న మే కిచ్ఛోద్విషుద్ధోఽహమజ్ఞోఽవ్యయః ॥ ౪౦॥

సర్వం జగద్విద్ధి నిరాకృతీదం

సర్వం జగద్విద్ధి వికారహీనమ్ ।

సర్వం జగద్విద్ధి విశుద్ధదేహం

సర్వం జగద్విద్ధి శివైకరూపమ్ ॥ ౪౧॥

తత్త్వం త్వం న హి సన్దేహః కిం జానామ్యథవా పునః ।

అసంవేద్యం స్వసంవేద్యమాత్మానం మన్యసే కథమ్ ॥ ౪౨॥

మాయాఽమాయా కథం తాత ఛాయాఽఛాయా న విద్యతే ।

తత్త్వమేకమిదం సర్వం వ్యోమాకారం నిరజ్ఞానమ్ ॥ ౪౩॥

ఆదిమధ్యాంతముక్తోఽహం న బద్ధోఽహం కదాచన ।

స్వభావనిర్మలః శుద్ధ ఇతి మే నిశ్చితా మతిః ॥ ౪౪॥

మహదాది జగత్సర్వం న కిచ్ఛోత్ప్రతిభాతి మే ।

బ్రహ్మైవ కేవలం సర్వం కథం వర్ణాశ్రమస్థితిః ॥ ౪౫॥

జానామి సర్వథా సర్వమహమేకో నిరస్తరమ్ ।
 నిరాలమ్భమశూన్యం చ శూన్యం వ్యోమాదిపఞ్చకమ్ ॥ ౪౬ ॥
 న షణ్ణో న పుమాన్నస్త్రీ న బోధో నైవ కల్పనా ।
 సానస్థో వా నిరానస్థమాత్మానం మన్యసే కథమ్ ॥ ౪౭ ॥
 షడఙ్గయోగాన్న తు నైవ శుద్ధం
 మనోవినాశాన్న తు నైవ శుద్ధమ్ ।
 గురూపదేశాన్న తు నైవ శుద్ధం
 స్వయం చ తత్త్వం స్వయమేవ బుద్ధమ్ ॥ ౪౮ ॥
 న హి పఞ్చాత్మకో దేహో విదేహో వర్తతే న హి ।
 ఆత్మైవ కేవలం సర్వం తురీయం చ త్రయం కథమ్ ॥ ౪౯ ॥
 న బద్ధో నైవ ముక్తోఽహం న చాహం బ్రహ్మణః పృథక్ ।
 న కర్తా న చ భోక్తాహం వ్యాప్యవ్యాపకవర్జితః ॥ ౫౦ ॥
 యథా జలం జలే న్యస్తం సలిలం భేదవర్జితమ్ ।
 ప్రకృతిం పురుషం తద్వదభిన్నం ప్రతిభాతి మే ॥ ౫౧ ॥
 యది నామ న ముక్తోఽసి న బద్ధోఽసి కదాచన ।
 సాకారం చ నిరాకారమాత్మానం మన్యసే కథమ్ ॥ ౫౨ ॥
 జానామి తే పరం రూపం ప్రత్యక్షం గగనోపమమ్ ।
 యథా పరం హి రూపం యన్మరీచిజలసన్నిభమ్ ॥ ౫౩ ॥
 న గురుర్నోపదేశశ్చ న చోపాధిర్న మే క్రియా ।
 విదేహం గగనం విద్ధి విశుద్ధోఽహం స్వభావతః ॥ ౫౪ ॥
 విశుద్ధోఽస్య శరీరోఽసి న తే చిత్తం పరాత్పరమ్ ।
 ఆహం చాత్మా పరం తత్త్వమితి వక్తుం న లజ్జసే ॥ ౫౫ ॥
 కథం రోదిషి రే చిత్త హ్యశ్చైవైవాత్మాత్మనా భవ ।
 పిబ వత్స కలాతీతమద్వైతం పరమామృతమ్ ॥ ౫౬ ॥
 నైవ బోధో న చాబోధో న బోధాబోధ ఏవ చ ।
 యస్యేదృశః సదా బోధః స బోధో నాన్యథా భవేత్ ॥ ౫౭ ॥
 జ్ఞానం న తర్కో న సమాధియోగో
 న దేశకాలా న గురూపదేశః ।

స్వభావసంవిత్తరహం చ తత్త్వ-

మాకాశకల్పం సహజం ద్రువం చ ॥ ౫౮ ॥

న జాతోఽహం మృతో వాపి న మే కర్మ శుభాశుభమ్ ।

విశుద్ధం నిర్గుణం బ్రహ్మ బన్దో ముక్తిః కథం మమ ॥ ౫౯ ॥

యది సర్వగతో దేవః స్థిరః పూర్ణో నిరస్తరః ।

అస్తరం హి న పశ్యామి న బాహ్యభ్యంతరః కథమ్ ॥ ౬౦ ॥

స్ఫురత్యేవ జగత్కృత్స్నమఖణ్డితనిరస్తరమ్ ।

అహో మాయామహామోహో ద్వైతాద్వైతవికల్పనా ॥ ౬౧ ॥

సాకారం చ నిరాకారం నేతి నేతితి సర్వదా ।

భేదాభేదవినిర్ముక్తో వర్తతే కేవలః శివః ॥ ౬౨ ॥

న తే చ మాతా చ పితా చ బన్ధుః

న తే చ పతీ న సుతశ్చ మిత్రమ్ ।

న పక్షపాతీ న విపక్షపాతః

కథం హి సన్తప్తిరియం హి చిత్తే ॥ ౬౩ ॥

దివా నక్తం న తే చిత్తం ఉదయాస్తమయౌ న హి ।

విదేహస్య శరీరత్వం కల్పయన్తి కథం బుధాః ॥ ౬౪ ॥

నావిభక్తం విభక్తం చ న హి దుఃఖసుఖాది చ ।

న హి సర్వమసర్వం చ విద్ధి చాత్మానమవ్యయమ్ ॥ ౬౫ ॥

నాహం కర్తా న భోక్తా చ న మే కర్మ పురాఽధునా ।

న మే దేహో విదేహో వా నిర్మమేతి మమేతి కిమ్ ॥ ౬౬ ॥

న మే రాగాదికో దోషో దుఃఖం దేహాదికం న మే ।

ఆత్మానం విద్ధి మామేకం విశాలం గగనోపమమ్ ॥ ౬౭ ॥

సఖే మనః కిం బహుజల్పితేన

సఖే మనః సర్వమిదం వితర్క్యమ్ ।

యత్సారభూతం కథితం మయా తే

త్వమేవ తత్త్వం గగనోపమోఽసి ॥ ౬౮ ॥

యేన కేనాపి భావేన యత్ర కుత్ర మృతా అపి ।

యోగినస్తత్ర లీయన్తే ఘటాకాశమివామృరే ॥ ౬౯ ॥

తీర్థే చాన్వ్యజగేహే వా నష్టస్మృతిరపి త్యజన్ ।
 సమకాలే తనుం ముక్తః కైవల్యవ్యాపకో భవేత్ ॥ ౭౦॥
 ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ ద్విపదాదిచరాచరమ్ ।
 మన్యస్తే యోగినః సర్వం మరీచిజలసన్నిభమ్ ॥ ౭౧॥
 అతీతానాగతం కర్మ వర్తమానం తథైవ చ ।
 న కరోమి న భుజ్జామి ఇతి మే నిశ్చలా మతిః ॥ ౭౨॥
 శూన్యాగారే సమరసపూత-
 స్త్రిష్టన్నేకః సుఖమవధూతః ।
 చరతి హి నగ్నస్త్యక్త్యా గర్వం
 విస్తతి కేవలమాత్మని సర్వమ్ ॥ ౭౩॥
 త్రితయతురీయం న హి నహి యత్ర
 విస్తతి కేవలమాత్మని తత్ర ।
 ధర్మాధర్మౌ న హి నహి యత్ర
 బద్ధో ముక్తః కథమిహ తత్ర ॥ ౭౪॥
 విస్తతి విస్తతి న హి నహి మస్త్రం
 ఛన్దోలక్షణం న హి నహి తస్త్రమ్ ।
 సమరసమగ్నో భావితపూతః
 ప్రలపితమేతత్పరమవధూతః ॥ ౭౫॥
 సర్వశూన్యమశూన్యం చ సత్యాసత్యం న విద్యతే ।
 స్వభావభావతః ప్రోక్తం శాస్త్రసంవిత్తిపూర్వకమ్ ॥ ౭౬॥
 ఇతి ప్రథమోఽధ్యాయః ॥ ౧॥

అథ ద్వితీయోఽధ్యాయః

బాలస్య వా విషయభోగరతస్య వాపి
 మూర్ఖస్య నేవకజనస్య గృహస్థితస్య ।
 ఏతద్గురోః కిమపి నైవ న చిన్తనీయం
 రత్నం కథం త్యజతి కోఽప్యశుచౌ ప్రవిష్టమ్ ॥ ౧॥
 నైవాత్ర కావ్యగుణ ఏవ తు చిన్తనీయో
 గ్రాహ్యః పరం గుణవతా ఖలు సార ఏవ ।

సిన్ధూరచిత్రరహితా భువి రూపశూన్యా
 పారం న కిం నయతి నౌరిహ గస్తుకామాన్ ॥ ౨॥
 ప్రయత్నేన వినా యేన నిశ్చలేన చలాచలమ్ ।
 గ్రస్తం స్వభావతః శాన్తం చైతన్యం గగనోపమమ్ ॥ ౩॥
 అయత్నాఛాలయేద్యస్తు ఏకమేవ చరాచరమ్ ।
 సర్వగం తత్కథం భిన్నమద్వైతం వర్తతే మమ ॥ ౪॥
 అహమేవ పరం యస్మాత్సారాత్సారతరం శివమ్ ।
 గమాగమవినిర్ముక్తం నిర్వికల్పం నిరాకులమ్ ॥ ౫॥
 సర్వావయవనిర్ముక్తం తథాహం త్రిదశార్చితమ్ ।
 సమూర్ణత్వాన్న గృహ్లామి విభాగం త్రిదశాదికమ్ ॥ ౬॥
 ప్రమాదేన న సన్దేహః కిం కరిష్యామి వృత్తిమాన్ ।
 ఉత్పద్యన్తే విలీయన్తే బుద్బుదాశ్చ యథా జలే ॥ ౭॥
 మహదాదీని భూతాని సమాప్యైవం సదైవ హి ।
 మృదుద్రవ్యేషు తీక్ష్ణేషు గుడేషు కటుకేషు చ ॥ ౮॥
 కటుత్వం చైవ శైత్యత్వం మృదుత్వం చ యథా జలే ।
 ప్రకృతిః పురుషస్తద్వదభిన్నం ప్రతిభాతి మే ॥ ౯॥
 సర్వాఖ్యారహితం యద్యత్సాక్షాత్సాక్షాత్తరం పరమ్ ।
 మనోబుద్ధిన్ద్రియాతీతమకలజ్కం జగత్పతిమ్ ॥ ౧౦॥
 ఈదృశం సహజం యత్ర అహం తత్ర కథం భవేత్ ।
 త్వమేవ హి కథం తత్ర కథం తత్ర చరాచరమ్ ॥ ౧౧॥
 గగనోపమం తు యతోప్రీక్తం తదేవ గగనోపమమ్ ।
 చైతన్యం దోషహీనం చ సర్వజ్ఞం పూర్ణమేవ చ ॥ ౧౨॥
 పృథివ్యాం చరితం నైవ మారుతేన చ వాహితమ్ ।
 వరిణా పిహితం నైవ తేజోమధ్యే వ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౩॥
 ఆకాశం తేన సంవాప్తం న తద్వాప్తం చ కేనచిత్ ।
 స బాహ్యోభ్యంతరం తిష్ఠత్యవచ్ఛిన్నం నిరన్తరమ్ ॥ ౧౪॥
 సూక్ష్మత్వాత్తదదృశ్యత్వాన్నిర్గుణత్వాచ్చ యోగీభిః ।
 అలమ్బనాది యతోప్రీక్తం క్రమాదాలమ్బనం భవేత్ ॥ ౧౫॥

సతతాఽభ్యాసయుక్తస్తు నిరాలంబో యదా భవేత్ |
 తల్లయాల్లియతే నాన్తర్గుణదోషవివర్జితః || ౧౬ ||
 విషవిశ్వస్య రౌద్రస్య మోహమూర్ఛాప్రదస్య చ |
 ఏకమేవ వినాశాయ హ్యమోఘం సహజామృతమ్ || ౧౭ ||
 భావగమ్యం నిరాకారం సాకారం దృష్టిగోచరమ్ |
 భావాభావవినిర్ముక్తమన్తరాలం తదుచ్యతే || ౧౮ ||
 బాహ్యభావం భవేద్విశ్వమన్తః ప్రకృతిరుచ్యతే |
 అన్తరాదన్తరం జ్ఞేయం నారీకేలఫలామ్బువత్ || ౧౯ ||
 భ్రాన్తిజ్ఞానం స్థితం బాహ్యం సమ్యగ్జ్ఞానం చ మధ్యగమ్ |
 మధ్యాన్మధ్యతరం జ్ఞేయం నారీకేలఫలామ్బువత్ || ౨౦ ||
 పౌర్ణమాస్యాం యథా చన్ద్ర ఏక ఏవాతినిర్మలః |
 తేన తత్సదృశం పశ్యేద్ద్విధాదృష్టిర్విపర్యయః || ౨౧ ||
 అనేనైవ ప్రకారేణ బుద్ధిభేదో న సర్వగః |
 దాతా చ ధీరతామేతి గీయతే నామకోటిభిః || ౨౨ ||
 గురుప్రజ్ఞాప్రసాదేన మూర్ఖో వా యది పణ్డితః |
 యస్తు సమ్బుధ్యతే తత్త్వం విరక్తో భవసాగరాత్ || ౨౩ ||
 రాగద్వేషవినిర్ముక్తః సర్వభూతహితే రతః |
 దృఢబోధశ్చ ధీరశ్చ న గచ్ఛేత్పరమం పదమ్ || ౨౪ ||
 ఘటే భిన్నే ఘటాకాశ ఆకాశే లీయతే యథా |
 దేహాభావే తథా యోగీ స్వరూపే పరమాత్మని || ౨౫ ||
 ఉక్తేయం కర్మయుక్తానాం మతిర్యాన్తేఽపి సా గతిః |
 న చోక్తా యోగయుక్తానాం మతిర్యాన్తేఽపి సా గతిః || ౨౬ ||
 యా గతిః కర్మయుక్తానాం సా చ వాగిన్ద్రియాద్వదేత్ |
 యోగీనాం యా గతిః క్వాపి హ్యకథ్యా భవతోర్జితా || ౨౭ ||
 ఏవం జ్ఞాత్వా త్వముం మార్గం యోగీనాం వైవ కల్పితమ్ |
 వికల్పవర్జనం తేషాం స్వయం సిద్ధిః ప్రవర్తతే || ౨౮ ||

తీర్థే వాన్వ్యజగేహే వా యత్ర కుత్ర మృతోఽపి వా ।
న యోగీ పశ్యతే గర్భం పరే బ్రహ్మణీ లీయతే ॥ ౨౯॥

సహజమజమచిన్త్యం యస్తు పశ్యేత్స్వరూపం
ఘటతి యది యథేష్టం లిప్యతే నైవ దోషైః ।
సకృదపి తదభావాత్కర్మ కిఞ్చిన్నకుర్యాత్
తదపి న చ విబద్ధః సంయమీ వా తపస్వీ ॥ ౩౦॥

నిరామయం నిష్ప్రతిమం నిరాకృతిం
నిరాశ్రయం నిర్వపుషం నిరాశిషమ్ ।
నిర్దవన్ద్యనిర్మోహమలుప్తశక్తికం
తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౧॥

వేదో న దీక్షా న చ ముణ్ణనక్రియా
గురుర్న శిష్యో న చ యన్త్రసమ్పదః ।
ముద్రాదికం చాపి న యత్ర భాసతే
తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౨॥

న శామ్భవం శాక్తికమానవం న వా
పిణ్డం చ రూపం చ పదాదికం న వా ।
ఆరమ్భనిష్పత్తిఘటాదికం చ నో
తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౩॥

యస్య స్వరూపాత్సచరాచరం జగ-
దుత్పద్యతే తిష్ఠతి లీయతేఽపి వా ।
పయోవికారాదివ ఫేనబుద్బుదా-
స్తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౪॥

నాసానిరోధో న చ దృష్టిరాసనం
బోధోఽప్యబోధోఽపి న యత్ర భాసతే ।
నాడీప్రచారోఽపి న యత్ర కిఞ్చి-
త్తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౫॥

నానాత్వమేకత్వముభత్వమన్యతా
అణుత్వద్భిర్త్వమహత్త్వశూన్యతా ।
మానత్వమేయత్వసమత్వవర్జితం
తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ ౩౬॥

సుసంయమీ వా యది వా న సంయమీ
 సుసంజ్ఞహీ వా యది వా న సంజ్ఞహీ ।
 నిష్కర్మకో వా యది వా సకర్మక-
 స్తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ 32॥

మనో న బుద్ధిర్న శరీరమిన్ద్రియం
 తన్నాత్రభూతాని న భూతపఞ్చకమ్ ।
 అహఙ్కృతిశ్చాపి వియత్స్వరూపకం
 తమీశమాత్మానముపైతి శాశ్వతమ్ ॥ 3౩॥

విధౌ నిరోధే పరమాత్మతాం గతే
 న యోగినశ్చేతసి భేదవర్జితే ।
 శౌచం న వాశౌచమలిఙ్గాభావనా
 సర్వం విధేయం యది వా నిషిధ్యతే ॥ 3౪॥

మనో వచో యత్ర న శక్తమీరితుం
 నూనం కథం తత్ర గురూపదేశతా ।
 ఇమాం కథాముక్తవతో గురోస్త-
 ద్యుక్తస్య తత్త్వం హి సమం ప్రకాశతే ॥ ౪౦॥

ఇతి ద్వివీణోఽధ్యాయః ॥ ౨॥

అథ త్వువీణోఽధ్యాయః

గుణవిగుణవిభాగో వర్తతే నైవ కిఞ్చిత్
 రతివిరతివిహీనం నిర్మలం నిష్పృపఞ్చమ్ ।
 గుణవిగుణవిహీనం వ్యాపకం విశ్వరూపం
 కథమహమిహ వన్దే వ్యోమరూపం శివం వై ॥ ౧॥

శ్వేతాదివర్ణరహితో నియతం శివశ్చ
 కార్యం హి కారణమిదం హి పరం శివశ్చ ।
 ఏవం వికల్పరహితోఽహమలం శివశ్చ
 స్వాత్మానమాత్మని సుమిత్ర కథం నమామి ॥ ౨॥

నిర్మూలమూలరహితో హి సదోదితోఽహం

నిర్ధూమధూమరహితో హి సదోదితోఽహమ్ ।
 నిర్ధీపదీపరహితో హి సదోదితోఽహం
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ 3॥

నిష్కామకామమిహ నామ కథం వదామి
 నిఃసంకలసంకమిహ నామ కథం వదామి ।
 నిఃసారసారరహితం చ కథం వదామి
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౪॥

అద్వైతరూపమఖిలం హి కథం వదామి
 ద్వైతస్వరూపమఖిలం హి కథం వదామి ।
 నిత్యం త్వనిత్యమఖిలం హి కథం వదామి
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౫॥

స్థూలం హి నో న హి కృశం న గతాగతం హి
 ఆద్యంతమధ్యరహితం న పరాపరం హి ।
 సత్యం వదామి ఖలు వై పరమార్థతత్త్వం
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౬॥

సంవిద్ధి సర్వకరణాని నభోనిభాని
 సంవిద్ధి సర్వవిషయాంశ్చ నభోనిభాంశ్చ ।
 సంవిద్ధి చైకమమలం న హి బంధముక్తం
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౭॥

దుర్బోధబోధగహనో న భవామి తాత
 దుర్లక్ష్యలక్ష్యగహనో న భవామి తాత ।
 ఆసన్నరూపగహనో న భవామి తాత
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౮॥

నిష్కర్మకర్మదహనో జ్వలనో భవామి
 నిర్దుఃఖదుఃఖదహనో జ్వలనో భవామి ।
 నిర్దేహదేహదహనో జ్వలనో భవామి
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౯॥

నిష్పాపపాపదహనో హి హుతాశనోఽహం
 నిర్ధర్మధర్మదహనో హి హుతాశనోఽహమ్ ।

నిర్బంధస్థదహనో హి పుతాశనోఽహం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౦॥

నిర్భావభావరహితో న భవామి వత్స
నిర్వోగయోగరహితో న భవామి వత్స ।
నిశ్చిత్తచిత్తరహితో న భవామి వత్స
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౧॥

నిర్మోహమోహపదవీతి న మే వికల్పో
నిఃశోకశోకపదవీతి న మే వికల్పః ।
నిర్లోభలోభపదవీతి న మే వికల్పో
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౨॥

సంసారసన్నతిలతా న చ మే కదాచిత్
సన్తాపసన్నతిసుఖో న చ మే కదాచిత్ ।
అజ్ఞానబద్ధనమిదం న చ మే కదాచిత్
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౩॥

సంసారసన్నతిరజ్ఞో న చ మే వికారః
సన్తాపసన్నతితమో న చ మే వికారః ।
సత్త్వం స్వధర్మజనకం న చ మే వికారో
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౪॥

సన్తాపదుఃఖజనకో న విధిః కదాచిత్
సన్తాపయోగజనితం న మనః కదాచిత్ ।
యస్మాదహజ్కృతిరియం న చ మే కదాచిత్
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౫॥

నిష్కమ్పకమ్పనిధనం న వికల్పకల్పం
స్వప్నప్రబోధనిధనం న హితాహితం హి ।
నిఃసారసారనిధనం న చరాచరం హి
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౬॥

నో వేద్యవేదకమిదం న చ హేతుతర్క్యం
వాచామగోచరమిదం న మనో న బుద్ధిః ।
ఏవం కథం హి భవతః కథయామి తత్త్వం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౭॥

నిర్భిన్నభిన్నరహితం పరమార్థతత్త్వం
మన్తర్పహిర్న హి కథం పరమార్థతత్త్వమ్ ।
ప్రాకృమృషం న చ రతం న హి వస్తు కిఞ్చిత్
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౮॥

రాగాదిదోషరహితం త్వహమేవ తత్త్వం
దైవాదిదోషరహితం త్వహమేవ తత్త్వమ్ ।
సంసారశోకరహితం త్వహమేవ తత్త్వం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౧౯॥

స్థానత్రయం యది చ నేతి కథం తురీయం
కాలత్రయం యది చ నేతి కథం దిశశ్చ ।
శాన్తం పదం హి పరమం పరమార్థతత్త్వం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౦॥

దీర్ఘో లఘుః పునరితీహ నమే విభాగో
విస్తారసంకటమితిహ న మే విభాగః ।
కోణం హి వర్తులమితిహ న మే విభాగో
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౧॥

మాతాపితాది తనయాది న మే కదాచిత్
జాతం మృతం న చ మనో న చ మే కదాచిత్ ।
నిర్వాసుకులం స్థిరమిదం పరమార్థతత్త్వం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౨॥

శుద్ధం విశుద్ధమవిచారమనన్తరూపం
నిర్దేపలేపమవిచారమనన్తరూపమ్ ।
నిష్ఠణ్ణఖణ్ణమవిచారమనన్తరూపం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౩॥

బ్రహ్మాదయః సురగణాః కథమత్ర సన్ని
స్వర్గాదయో వసతయః కథమత్ర సన్ని ।
యద్యేకరూపమమలం పరమార్థతత్త్వం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౪॥

నిర్మేతి నేతి విమలో హి కథం వదామి
 నిశేషశేషవిమలో హి కథం వదామి ।
 నిర్జిల్గిజివిమలో హి కథం వదామి
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౫॥
 నిష్కర్మకర్మపరమం సతతం కరోమి
 నిఃసంకలసంకలహితం పరమం వినోదమ్ ।
 నిర్దేహదేహరహితం సతతం వినోదం
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౬॥
 మాయాప్రపంచాచనా న చ మే వికారః ।
 కౌటిల్యదమ్భురచనా న చ మే వికారః ।
 సత్యాన్యతేతి రచనా న చ మే వికారో
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౭॥
 సన్ధ్యాదికాలరహితం న చ మే వియోగో-
 హ్యన్తః ప్రబోధరహితం బధిరో న మూకః ।
 ఏవం వికల్పరహితం న చ భావశుద్ధం
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౮॥
 నిర్నాథనాథరహితం హి నిరాకులం వై
 నిశ్చిత్తచిత్తవిగతం హి నిరాకులం వై ।
 సంవిధి సర్వవిగతం హి నిరాకులం వై
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౨౯॥
 కాంతారమన్దిరమిదం హి కథం వదామి
 సంసిద్ధసంశయమిదం హి కథం వదామి ।
 ఏవం నిరస్తరసమం హి నిరాకులం వై
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౦॥
 నిర్జీవజీవరహితం సతతం విభాతి
 నిర్బిజబీజరహితం సతతం విభాతి ।
 నిర్వాణబన్ధరహితం సతతం విభాతి
 జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౧॥
 సమ్భూతివర్జితమిదం సతతం విభాతి

సంసారవర్జితమిదం సతతం విభాతి ।

సంహారవర్జితమిదం సతతం విభాతి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౨॥

ఉల్లేఖమాత్రమపి తే న చ నామరూపం

నిర్భిన్నభిన్నమపి తే న హి వస్తు కిచ్చిత్ ।

నిర్లజమానస కరోషి కథం విషాదం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౩॥

కిం నామ రోదిషి సఖే న జరా న మృత్యుః

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ జన్మ దుఃఖమ్ ।

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే వికారో

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౪॥

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే స్వరూపం

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే విరూపమ్ ।

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే వయాంసి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౫॥

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే వయాంసి

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే మనాంసి ।

కిం నామ రోదిషి సఖే న తవేన్ద్రియాణి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౬॥

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తేఽస్తి కామః

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే ప్రలోభః ।

కిం నామ రోదిషి సఖే న చ తే విమోహో

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౭॥

ఐశ్వర్యమిచ్చసి కథం న చ తే ధనాని

ఐశ్వర్యమిచ్చసి కథం న చ తే హి పత్నీ ।

ఐశ్వర్యమిచ్చసి కథం న చ తే మమేతి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౮॥

లిజ్జప్రపణ్చుజనుషీ న చ తే న మే చ

నిర్లజమానసమిదం చ విభాతి భిన్నమ్ ।

నిర్భేదభేదరహితం న చ తే న మే చ

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౩౯ ॥

నో వాణుమాత్రమపి తే హి విరాగరూపం

నో వాణుమాత్రమపి తే హి సరాగరూపమ్ ।

నో వాణుమాత్రమపి తే హి సకామరూపం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౪౦ ॥

ధ్యాతా న తే హి హృదయే న చ తే సమాధి-

ర్ధ్యానం న తే హి హృదయే న బహిః ప్రదేశః ।

ధ్యేయం న చేతి హృదయే న హి వస్తు కాలో

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౪౧ ॥

యత్సారభూతమఖిలం కథితం మయా తే

న త్వం న మే న మహతో న గురుర్న న శిష్యః ।

స్వచ్ఛందరూపసహజం పరమార్థతత్త్వం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్ ॥ ౪౨ ॥

కథమిహ పరమార్థం తత్త్వమానందరూపం

కథమిహ పరమార్థం నైవమానందరూపమ్ ।

కథమిహ పరమార్థం జ్ఞానవిజ్ఞానరూపం

యది పరమహమేకం వర్తతే వ్యోమరూపమ్ ॥ ౪౩ ॥

దహనపవనహీనం విద్ధి విజ్ఞానమేక-

మవనిజలవిహీనం విద్ధి విజ్ఞానరూపమ్ ।

సమగమనవిహీనం విద్ధి విజ్ఞానమేకం

గగనమివ విశాలం విద్ధి విజ్ఞానమేకమ్ ॥ ౪౪ ॥

న శూన్యరూపం న విశూన్యరూపం

న శుద్ధరూపం న విశుద్ధరూపమ్ ।

రూపం విరూపం న భవామి కిచ్ఛిత్

స్వరూపరూపం పరమార్థతత్త్వమ్ ॥ ౪౫ ॥

ముఞ్చ ముఞ్చ హి సంసారం త్యాగం ముఞ్చ హి సర్వథా ।

త్యాగాత్యాగవిషం శుద్ధమమృతం సహజం ద్రువమ్ ॥ ౪౬ ॥

ఇతి తృతీయోఽధ్యాయః ॥ ౩ ॥

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః

నావాహనం వైవ విసర్జనం వా
 పుష్పాణి పత్రాణి కథం భవన్తి ।
 ధ్యానాని మస్త్రాణి కథం భవన్తి
 సమాసమం వైవ శివార్చనం చ ॥ ౧॥

న కేవలం బన్ధవిబన్ధముక్తో
 న కేవలం శుద్ధవిశుద్ధముక్తః ।
 న కేవలం యోగవియోగముక్తః
 న వై విముక్తో గగనోపయోఽహమ్ ॥ ౨॥

సజ్ఞాయతే సర్వమిదం హి తథ్యం
 సజ్ఞాయతే సర్వమిదం వితథ్యమ్ ।
 ఏవం వికల్పో మమ వైవ జాతః
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౩॥

న సాజ్ఞానం వైవ నిరజ్ఞానం వా
 న చాన్తరం వాపి నిరన్తరం వా ।
 అన్తర్విభన్నం న హి మే విభాతి
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౪॥

అబోధబోధో మమ వైవ జాతో
 బోధస్వరూపం మమ వైవ జాతమ్ ।
 నిర్బోధబోధం చ కథం వదామి
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౫॥

న ధర్మయుక్తో న చ పాపయుక్తో
 న బన్ధయుక్తో న చ మోక్షయుక్తః ।
 యుక్తం త్వయుక్తం న చ మే విభాతి
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౬॥

పరాపరం వా న చ మే కదాచిత్
 మధ్యస్థభావో హి న చారిమిత్రమ్ ।
 హితాహితం చాపి కథం వదామి
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౭॥

నోపాసకో వైవముపాస్యరూపం

న చోపదేశో న చ మే క్రియా చ ।

సంవిత్స్వరూపం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౮ ॥

నో వ్యాపకం వ్యాప్యమిహాస్తి కిఞ్చిత్

న చాలయం వాపి నిరాలయం వా ।

అశూన్యశూన్యం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౯ ॥

న గ్రాహకో గ్రాహ్యకమేవ కిఞ్చిత్

న కారణం వా మమ నైవ కార్యమ్ ।

అచిన్త్యచిన్త్యం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౧౦ ॥

న భేదకం వాపి న చైవ భేద్యం

న వేదకం వా మమ నైవ వేద్యమ్ ।

గతాగతం తాత కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౧౧ ॥

న చాస్తి దేహో న చ మే విదేహో

బుద్ధిర్మనో మే న హి చేన్ద్రియాణి ।

రాగో విరాగశ్చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౧౨ ॥

ఉల్లేఖమాత్రం న హి భిన్నముచ్చై-

రుల్లేఖమాత్రం న తిరోహితం వై ।

సమాసమం మిత్ర కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౧౩ ॥

జితేన్ద్రియోఽహం త్వజితేన్ద్రియో వా

న సంయమో మే నియమో న జాతః ।

జయాజయో మిత్ర కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౧౪ ॥

అమూర్తమూర్తిర్న చ మే కదాచి-

దాద్యస్తమధ్యం న చ మే కదాచిత్ ।

బలాబలం మిత్ర కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౧౫ ||

మృతామృతం వాపి విషావిషం చ

సజ్ఞాయతే తాత న మే కదాచిత్ |

అశుద్ధశుద్ధం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౧౬ ||

స్వప్నః ప్రబోధో న చ యోగముద్రా

నక్తం దివా వాపి న మే కదాచిత్ |

అతుర్యతుర్యం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౧౭ ||

సంవిద్ధి మాం సర్వవిసర్వముక్తం

మాయా విమాయా న చ మే కదాచిత్ |

సన్న్యాదికం కర్మ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౧౮ ||

సంవిద్ధి మాం సర్వసమాధియుక్తం

సంవిద్ధి మాం లక్ష్యవిలక్ష్యముక్తమ్ |

యోగం వియోగం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౧౯ ||

మూర్ఖోఽపి నాహం న చ పణ్ణితోఽహం

మౌనం విమౌనం న చ మే కదాచిత్ |

తర్కం వితర్కం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౨౦ ||

పితా చ మాతా చ కులం న జాతి-

ర్జన్మాది మృత్యుర్న చ మే కదాచిత్ |

స్నేహం విమోహం చ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౨౧ ||

ఆస్తం గతో నైవ సదోదితోఽహం

తేజోవితేజో న చ మే కదాచిత్ |

సన్న్యాదికం కర్మ కథం వదామి

స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ || ౨౨ ||

అసంశయం విద్ధి నిరాకులం మాం
 అసంశయం విద్ధి నిరస్తరం మామ్ ।
 అసంశయం విద్ధి నిరఙ్గానం మాం
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౨౩॥

ధ్యానాని సర్వాణి పరిత్యజన్తి
 శుభాశుభం కర్మ పరిత్యజన్తి ।
 త్యాగామృతం తాత పిబన్తి ధీరాః
 స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్ ॥ ౨౪॥

విస్తతి విస్తతి న హి న హి యత్ర
 ఛన్దోలక్షణం న హి న హి తత్ర ।
 సమరసమగ్నో భావితపూతః
 ప్రలపతి తత్త్వం పరమవధూతః ॥ ౨౫॥

ఇతి చతుర్థోఽధ్యాయః ॥ ౪॥

అథ పంచమోధ్యాయః

ఓం ఇతి గదితం గగనసమం తత్
 న పరాపరసారవిచార ఇతి ।
 అవిలాసవిలాసనిరాకరణం
 కథమక్షరబిన్దసముచ్చరణమ్ ॥ ౧॥

ఇతి తత్త్వమసిప్రభృతిశ్రుతిభిః
 ప్రతిపాదితమాత్మని తత్త్వమసి ।
 త్వముపాధివివరితసర్వసమం
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨॥

అథ ఊర్ధ్వవివర్జితసర్వసమం
 బహిరస్తరవర్జితసర్వసమమ్ ।
 యది చైకవివర్జితసర్వసమం
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౩॥

న హి కల్పితకల్పవిచార ఇతి

న హి కారణకార్యవిచార ఇతి ।
 పదసన్నివర్ణితసర్వసమం
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౪ ॥
 న హి బోధవిబోధసమాధిరితి
 న హి దేశవిదేశసమాధిరితి ।
 న హి కాలవికాలసమాధిరితి
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౫ ॥
 న హి కుమ్భనభో న హి కుమ్భ ఇతి
 న హి జీవవపుర్న హి జీవ ఇతి ।
 న హి కారణకార్యవిభాగ ఇతి
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౬ ॥
 ఇహ సర్వనిరస్తరమోక్షపదం
 లఘుదీర్ఘస్థావచారవిహీన ఇతి ।
 న హి వర్తులకోణవిభాగ ఇతి
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౭ ॥
 ఇహ శూన్యవిశూన్యవిహీన ఇతి
 ఇహ శుద్ధవిశుద్ధవిహీన ఇతి ।
 ఇహ సర్వవిసర్వవిహీన ఇతి
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౮ ॥
 న హి భిన్నవిభిన్నవిచార ఇతి
 బహిరస్తరసన్నివిచార ఇతి ।
 ఆరిమిత్రవివర్ణితసర్వసమం
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౯ ॥
 న హి శిష్యవిశిష్యస్వరూప ఇతి
 న చరాచరభేదవిచార ఇతి ।
 ఇహ సర్వనిరస్తరమోక్షపదం
 కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౦ ॥
 నను రూపవిరూపవిహీన ఇతి
 నను భిన్నవిభిన్నవిహీన ఇతి ।

నను సర్గవిసర్గవిహీన ఇతి
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౧॥

న గుణాగుణపాశనిబద్ధ ఇతి
మృతజీవనకర్మ కరోమి కథమ్ ।
ఇతి శుద్ధనిరంజనసర్వసమం
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౨॥

ఇహ భావవిభావవిహీన ఇతి
ఇహ కామవికామవిహీన ఇతి ।
ఇహ బోధతమం ఖలు మోక్షసమం
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౩॥

ఇహ తత్త్వనిరంతరతత్త్వమితి
న హి సన్ధివిసన్ధివిహీన ఇతి ।
యది సర్వవివర్జితసర్వసమం
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౪॥

అనికేతకుటీ పరివారసమం
ఇహ సన్గవిసన్గవిహీనపరమ్ ।
ఇహ బోధవిబోధవిహీనపరం
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౫॥

అవికారవికారమసత్యమితి
అవిలక్షవిలక్షమసత్యమితి ।
యది కేవలమాత్మని సత్యమితి
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౬॥

ఇహ సర్వసమం ఖలు జీవ ఇతి
ఇహ సర్వనిరంతరజీవ ఇతి ।
ఇహ కేవలనిశ్చలజీవ ఇతి
కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౭॥

అవివేకవివేకమబోధ ఇతి
అవికల్పవికల్పమబోధ ఇతి ।
యది చైకనిరంతరబోధ ఇతి

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౮ ॥

న హి మోక్షపదం న హి బంధపదం

న హి పుణ్యపదం న హి పాపపదమ్ ।

న హి పూర్ణపదం న హి రిక్తపదం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౧౯ ॥

యది వర్ణవివర్ణవిహీనసమం

యది కారణకార్యవిహీనసమమ్ ।

యదిభేదవిభేదవిహీనసమం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౦ ॥

ఇహ సర్వనిరస్తరసర్వచితే

ఇహ కేవలనిశ్చలసర్వచితే ।

ద్విపదాదివివరితసర్వచితే

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౧ ॥

అతిసర్వనిరస్తరసర్వగతం

అతినిర్మలనిశ్చలసర్వగతమ్ ।

దినరాత్రివివరితసర్వగతం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౨ ॥

న హి బంధవిబంధసమాగమనం

న హి యోగవియోగసమాగమనమ్ ।

న హి తర్కవితర్కసమాగమనం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౩ ॥

ఇహ కాలవికాలనిరాకరణం

అణుమాత్రకృశానునిరాకరణమ్ ।

న హి కేవలసత్యనిరాకరణం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౪ ॥

ఇహ దేహవిదేహవిహీన ఇతి

నను స్వప్నసుషుప్తివిహీనపరమ్ ।

అభిధానవిధానవిహీనపరం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౫ ॥

గగనోపమశుద్ధవిశాలసమం

అతిసర్వవివర్జితసర్వసమమ్ ।

గతసారవిసారవికారసమం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౬ ॥

ఇహ ధర్మవిధర్మవిరాగతర-

మిహ వస్తువివస్తువిరాగతరమ్ ।

ఇహ కామవికామవిరాగతరం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౭ ॥

సుఖదుఃఖవివర్జితసర్వసమ-

మిహ శోకవిశోకవిహీనపరమ్ ।

గురుశిష్యవివర్జితతత్త్వపరం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౮ ॥

న కిలాఙ్కరసారవిసార ఇతి

న చలాచలసామ్యవిసామ్యమితి ।

అవిచారవిచారవిహీనమితి

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౨౯ ॥

ఇహ సారసముచ్చయసారమితి ।

కథితం నిజభావవిభేద ఇతి ।

విషయే కరణత్వమసత్యమితి

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౩౦ ॥

బహుధా శ్రుతయః ప్రవదన్తి యతో

వియదాదిరిదం మృగతోయసమమ్ ।

యది చైకనిర్వరసర్వసమం

కిము రోదిషి మానసి సర్వసమమ్ ॥ ౩౧ ॥

విస్తతి విస్తతి న హి న హి యత్ర

ఛన్దోలక్షణం న హి న హి తత్ర ।

సమరసమగ్నో భావితపూతః

ప్రలపతి తత్త్వం పరమవధూతః ॥ ౩౨ ॥

ఇతి పఞ్చమోఽధ్యాయః ॥ X ॥

అథ షష్ఠమోఽధ్యాయః

బహుధా శ్రుతయః ప్రవదన్తి వయం

వియదాదిరిదం మృగతోయసమమ్ ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివ-

ముపమేయమథోఽహ్యుపమా చ కథమ్ ॥ ౧॥

అవిభక్తివిభక్తివిహీనపరం

నను కార్యవికార్యవిహీనపరమ్ ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివం

యజనం చ కథం తపనం చ కథమ్ ॥ ౨॥

మన ఏవ నిరన్తరసర్వగతం

హ్యవిశాలవిశాలవిహీనపరమ్ ।

మన ఏవ నిరన్తరసర్వశివం

మనసాపి కథం వచసా చ కథమ్ ॥ ౩॥

దినరాత్రివిభేదనిరాకరణ-

ముదితానుదితస్య నిరాకరణమ్ ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివం

రవిచంద్రమసౌ జ్వలనశ్చ కథమ్ ॥ ౪॥

గతకామవికామవిభేద ఇతి

గతచేష్టవిచేష్టవిభేద ఇతి ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివం

బహిరన్తరభిన్నమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౫॥

యది సారవిసారవిహీన ఇతి

యది శూన్యవిశూన్యవిహీన ఇతి ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివం

ప్రథమం చ కథం చరమం చ కథమ్ ॥ ౬॥

యదిభేదవిభేదనిరాకరణం

యది వేదకవేద్యనిరాకరణమ్ ।

యది చైకనిరన్తరసర్వశివం

తృతీయం చ కథం తురీయం చ కథమ్ ॥ ౭॥

గదితావిదితం న హి సత్యమితి
 విదితావిదితం న హి సత్యమితి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 విషయేన్ద్రియబుద్ధిమనాంసి కథమ్ ॥ ౮॥

గగనం పవనో న హి సత్యమితి
 ధరణీ దహనో న హి సత్యమితి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 జలదశ్చ కథం సలిలం చ కథమ్ ॥ ౯॥

యది కల్పితలోకనిరాకరణం
 యది కల్పితదేవనిరాకరణమ్ ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 గుణదోషవిచారమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౧౦॥

మరణామరణం హి నిరాకరణం
 కరణాకరణం హి నిరాకరణమ్ ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 గమనాగమనం హి కథం వదతి ॥ ౧౧॥

ప్రకృతిః పురుషో న హి భేద ఇతి
 న హి కారణకార్యవిభేద ఇతి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 పురుషాపురుషం చ కథం వదతి ॥ ౧౨॥

తృతీయం న హి దుఃఖసమాగమనం
 న గుణాద్విత్వీయస్య సమాగమనమ్ ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 స్థవిరశ్చ యువా చ శిశుశ్చ కథమ్ ॥ ౧౩॥

నను ఆశ్రమవర్ణవిహీనపరం
 నను కారణకర్తృవిహీనపరమ్ ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివ-
 మవినష్టవినష్టమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౧౪॥

గ్రసితాగ్రసితం చ వితథ్యమితి

జనితాజనితం చ వితథ్యమితి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివ-
 మవినాశి వినాశి కథం హి భవేత్ ॥ ౧౫॥

పురుషాపురుషస్య వినష్టమితి
 వనితావనితస్య వినష్టమితి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివ-
 మవినోదవినోదమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౧౬॥

యది మోహవిషాదవిహీనపరో
 యది సంశయశోకవిహీనపరః ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివ-
 మహమత్ర మమేతి కథం చ పునః ॥ ౧౭॥ మహమేతి

నను ధర్మవిధర్మవినాశ ఇతి
 నను బన్ధవిబన్ధవినాశ ఇతి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం-
 మిహదుఃఖవిదుఃఖమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౧౮॥

న హి యాజ్ఞాకయజ్ఞవిభాగ ఇతి
 న హుతాశనవస్తువిభాగ ఇతి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 వద కర్మఫలాని భవన్తి కథమ్ ॥ ౧౯॥

నను శోకవిశోకవిముక్త ఇతి
 నను దర్పవిదర్పవిముక్త ఇతి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 నను రాగవిరాగమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౨౦॥

న హి మోహవిమోహవికార ఇతి
 న హి లోభవిలోభవికార ఇతి ।
 యది చైకనిరస్తరసర్వశివం
 హ్యవివేకవివేకమతిశ్చ కథమ్ ॥ ౨౧॥

త్వమహం న హి హన్త కదాచిదపి
 కులజాతివిచారమసత్యమితి ।
 అహమేవ శివః పరమార్థ ఇతి

అభివాదనమత్ర కరోమి కథమ్ || ౨౨||

గురుశిష్యవిచారవిశీర ఇతి

ఉపదేశవిచారవిశీర ఇతి ।

అహమేవ శివః పరమార్థ ఇతి

అభివాదనమత్ర కరోమి కథమ్ || ౨౩||

న హి కల్పితదేహవిభాగ ఇతి

న హి కల్పితలోకవిభాగ ఇతి ।

అహమేవ శివః పరమార్థ ఇతి

అభివాదనమత్ర కరోమి కథమ్ || ౨౪||

సరణో విరణో న కదాచిదపి

నను నిర్మలనిశ్చలశుద్ధ ఇతి ।

అహమేవ శివః పరమార్థ ఇతి

అభివాదనమత్ర కరోమి కథమ్ || ౨౫||

న హి దేహవిదేహవికల్ప ఇతి

అన్యతం చరితం న హి సత్యమితి ।

అహమేవ శివః పరమార్థ ఇతి

అభివాదనమత్ర కరోమి కథమ్ || ౨౬||

విస్తతి విస్తతి న హి న హి యత్ర

ఛన్దోలక్షణం న హి న హి తత్ర ।

సమరసమగ్నో భావితపూతః

ప్రలపతి తత్త్వం పరమవధూతః || ౨౭||

ఇతి షష్ఠమోఽధ్యాయః || ౬||

అథ సప్తమోఽధ్యాయః

రథ్యాకర్పటవిరచితకన్ఠః

పుణ్యాపుణ్యవివర్జితపన్ఠః ।

శూన్యాగారే తిష్ఠతి నగ్నో

శుద్ధనిరజ్జనసమరసమగ్నః || ౧||

లక్ష్యాలక్ష్యవివర్జితలక్ష్యో

యుక్తాయుక్తవివర్జితదక్షః ।
 కేవలతత్త్వనిరఙ్గానపూతో
 వాదవివాదః కథమవధూతః ॥ ౨॥

ఆశాపాశవిబన్ధనముక్తాః
 శౌచాచారవివర్జితయుక్తాః ।
 ఏవం సర్వవివర్జితశాస్తా-
 స్తత్త్వం శుద్ధనిరఙ్గానవన్తః ॥ ౩॥

కథమిహ దేహవిదేహవిచారః
 కథమిహ రాగవిరాగవిచారః ।
 నిర్మలనిశ్చలగగనాకారం
 స్వయమిహ తత్త్వం సహజాకారమ్ ॥ ౪॥

కథమిహ తత్త్వం వినృతి యత్ర
 రూపమరూపం కథమిహ తత్ర ।
 గగనాకారః పరమో యత్ర
 విషయీకరణం కథమిహ తత్ర ॥ ౫॥

గగనాకారనిరన్తరహంస-
 స్తత్త్వవిశుద్ధనిరఙ్గానహంసః ।
 ఏవం కథమిహ భిన్నవిభిన్నం
 బన్ధవిబన్ధవికారవిభిన్నమ్ ॥ ౬॥

కేవలతత్త్వనిరన్తరసర్వం
 యోగవియోగౌ కథమిహ గర్వమ్ ।
 ఏవం పరమనిరన్తరసర్వ-
 మేవం కథమిహ సారవిసారమ్ ॥ ౭॥

కేవలతత్త్వనిరఙ్గానసర్వం
 గగనాకారనిరన్తరశుద్ధమ్ ।
 ఏవం కథమిహ సగ్గవిసగ్గం
 సత్యం కథమిహ రగ్గవిరగ్గమ్ ॥ ౮॥

యోగవియోగై రహితో యోగీ
 భోగవిభోగై రహితో భోగీ ।
 ఏవం చరతి హి మన్దం మన్దం

మనసా కల్పితసహజానన్దమ్ || ౯ ||

బోధవిబోధైః సతతం యుక్తో

ద్వైతాద్వైతైః కథమిహ ముక్తః |

సహజో విరజః కథమిహ యోగీ

శుద్ధనిరఙ్గానసమరసభోగీ || ౧౦ ||

భగ్నాభగ్నవివర్జితభగ్నో

లగ్నాలగ్నవివర్జితలగ్నః |

ఏవం కథమిహ సారవిసారః

సమరసతత్త్వం గగనాకారః || ౧౧ ||

సతతం సర్వవివర్జితముక్తః

సర్వం తత్త్వవివర్జితముక్తః |

ఏవం కథమిహ జీవితమరణం

ధ్యానాధ్యానైః కథమిహ కరణమ్ || ౧౨ ||

ఇన్ద్రజాలమిదం సర్వం యథా మరుమరీచికా |

అఖణ్డీతమనాకారో వర్తతే కేవలః శివః || ౧౩ ||

ధర్మాదౌ మోక్షపర్వన్తం నిరీహః సర్వథా వయమ్ |

కథం రాగవిర్రాగైశ్చ కల్పయన్తి విపశ్చితః || ౧౪ ||

విన్దతి విన్దతి న హి న హి యత్ర

ఛన్దోలక్షణం న హి న హి తత్ర |

సమరసమగ్నో భావితపూతః

ప్రలపతి తత్త్వం పరమవధూతః || ౧౫ ||

ఇతి సప్తమోఽధ్యాయః || ౭ ||

అథ అష్టమోఽధ్యాయః

త్వద్వ్యాత్రయా వ్యాపకతా హతా తే

ధ్యానేన చేతఃపరతా హతా తే |

స్తుత్యా మయా వాక్పరతా హతా తే

క్షమస్వ నిత్యం త్రివిధాపరాధాన్ || ౧ ||

కామైరహతథీర్ధాన్తో మృదుః శుచిరకిఞ్చనః |

అసీహో మితభుక్ శాస్త్రః స్థిరో మచ్చరణో మునిః ॥ ౨ ॥

అప్రమత్తో గభీరాత్మా ధృతిమాన్ జితషడ్గుణః ।
అమాసీ మానదః కల్పో మైత్రః కారుణికః కవిః ॥ ౩ ॥

కృపాలరకృతద్రోహస్తితిక్షుః సర్వదేహినామ్ ।
సత్యసారోఽనవద్యాత్మా సమః సర్వోపకారకః ॥ ౪ ॥

అవధూతలక్షణం వర్జైరాతవ్యం భగవత్తమైః ।

వేదవర్ణార్థతత్త్వజ్ఞైర్వేదవేదాస్తవాదిభిః ॥ ౫ ॥

ఆశాపాశవినిర్ముక్త ఆదిమధ్యాన్తనిర్మలః ।

ఆనందే వర్తతే నిత్యమకారం తస్య లక్షణమ్ ॥ ౬ ॥

వాసనా వర్జితా యేన వక్తవ్యం చ నిరామయమ్ ।

వర్తమానేషు వర్తతే వకారం తస్య లక్షణమ్ ॥ ౭ ॥

ధూలిధూసరగాత్రాణి ధూతచిత్తో నిరామయః ।

ధారణాధ్యాననిర్ముక్తో ధూకారస్తస్య లక్షణమ్ ॥ ౮ ॥

తత్త్వచిన్తా ధృతా యేన చిన్తాచేష్టావివర్జితః ।

తమోఽహంకారనిర్ముక్తస్తకారస్తస్య లక్షణమ్ ॥ ౯ ॥

దత్తాత్రేయావధూతేన నిర్మితానన్దరూపిణా ।

యే పఠన్తి చ శృణ్వన్తి తేషాం నైవ పునర్భవః ॥ ౧౦ ॥

ఇతి అష్టమోఽధ్యాయః ॥ ౮ ॥

ఇతి అవధూతగీతా సమాప్తా ॥

Encoded by Sunder Hattangadi

Proofread by Sunder Hattangadi, Nira Zafrir-Bursztyn

As an observation, the composer has used his

licence numerous times to fit the meter -

eg he has used mAnasi 30 times; prefix vi-

to indicate absence or negative of words

such as - -mokSha, -shUnya, -mAyA, -maunam,

-sarva, -bodha, -kAma, -bhoga, -lobha etc.

Avadhuta Gita

pdf was typeset on December 30, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

